

Ceny ogłoszeń

za wiersz milimetry przed 1 złoty w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świąteczne 25 proc. drobne ogłoszenia po 10 groszy Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.
Redaktor naczelny: WITOLD FABRYOY.

KRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska
św. Anny 12

Kont. P.K.O. 247

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 18, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DABRÓWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek, nr. 8, tel. 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki tel. 16.

Krwawe rozruchy we Francji

Dzika pogoń za księdzem

PARYŻ, 1. 5. W Mantes doszło wczoraj w nocy ponownie do rozruchów. Na przechodzącej ulicą księdza napadła grupa wyrostków i dotkliwie go pobila.

Ksiądz ratował się ucieczką i schronił się do jednego z hoteli. Budynek został otoczony przez manifestantów, którzy domagali się wydania księdza.

Policia i władza cywilna rozprószyły demonstrantów.

Podczas starć 30 policjantów i 30 manifestantów odniosło rany.

W Angers podczas wiecu, na którym przemawiał deputowany prawicowy Vallat doszło do gwałtownych scen, wywołanych przez

antyfaszystów.

Na sali rzucono kilkanaście bomb z gazami łzawiącymi, co wywołało panikę wśród obecnych.

Podczas bójki, która się wywiązała, dwóch policjantów odniosło ciężkie obrażenia, a trzeci zmarł na udar serca.

Katastrofa suszy w Rumunii

BUKARESZT, 1. 5. Z Kronsztadu (Brasov) w Siedmiogrodzie rumuńskim nadchodzą dalsze wiadomości o katastrofalnym pożarze lasów w Alpach Transylwańskich.

Stare puszcze karpackie płoną na przestrzeni 20 kilometrów.

Ogień rozszerza się, podsycany silnym wiatrem. Władze zorganizowały akcję ratowniczą, lecz pomimo pomocy licznych oddziałów wojskowych, zwalenie żywiołu wydaje się niemożliwe.

Ludność wiosek górskich, którym grozi zagłada, urządza procesje, aby prosić o deszcz. W klasztorach karpackich wystawiono posągi świętych, sprowadzających deszcz.

Grupa 30 robotników, pracująca nad gaszeniem pożaru, została na gle wskutek odwrócenia się kierunku wiatru, otoczona przez morze ognia. Tylko 7 robotnikom udało się uciec z piekła, wszyscy oni jednakże są ciężko poparzeni. Uratowani opowiadają, że pozostali napewno zginęli w płomieniach. Narazie zupełnie niemożliwe jest dotarcie do miejsca katastrofy. Z innych części Karpat rumuńskich donoszą również o wielkich pożarach lasu, spowodowanych posuchą.

Koło wagonu odcięło rękę robotnikowi na „Saturnie”

Wczoraj na powierzchni kop. „Saturn” wydarzył się nieszczęśliwy wypadek przy pracy. Józefowi Grzabie, zam. przy ul. Zamurnej w Czładzi.

W czasie przesuwania wagonów na przesuwalni Grzaba usiłował za trzymać wagon skutkiem czego koło odcięło mu całą dłoń u prawej ręki.

Zemdlonego robotnika odwieziono do szpitala.

Kto wygrał wczoraj na dolarówce

12.000 dolarów na Nr. 1358325
3.000 dolarów na n-ry 181032
1222526
1.000 dolarów na n-ry 844238
819250 1469961 941154 174734
1393727 1188353
500 dolarów na n-ry 1476569
1248107 1723032 1154501 1161888
1266573 1163954 785918 650584
393495
100 dolarów na n-ry 895303 7140
364020 160480 1485132 113158
1108542 327915 626834 1095811
890809 307435 321504 64325 891580
638662 1000865 743077 881977 168270
949421 811321 1106564 832463 690550
606541 891342 463169 1308420 967914
501351 1315238 795103 298476 73766
824426 682664 506808 263282 613327
877222 1049718
1457764 1233382 1465576 1285408
1166213 679976 603204 423156
1328229 124301 590415 209679
1352189 1234084 158798 45382
240222 1276747 1493539 1270708
115877 1137844 292814 1269761
777672 550029 720345 659227
865411 444676 1092303 1600000
108277

Rokowania o układy kontygentowe pomiędzy Polską a Łotwą i Estonją

WARSZAWA, 1. 5. PAT. Jak się dowiadujemy obecnie prowadzone są rokowania między przedstawicielami Polski, Łotwy i Estonji o krótkoterminowy układ kontygentowy mający na celu uregulowanie bezpośrednich potrzeb wymiany towarowej między Polską, a obydwoma krajami bałtyckimi.

Dotychczasowy przebieg rokowań jest zadawalający. Również obecnie toczą się rokowania handlowe z Danją o przedłużenie istniejącego porozumienia celnego i kontygentowego. Rokowania te odbywają się w Warszawie i posuwają się na przód zupełnie pomyślnie.

Min. Barthou u prez. Lebruna

PARYŻ, 1. 5. Minister spraw zagranicznych Barthou był wczoraj przyjęty przez prez. Lebruna, któremu złożył sprawozdanie ze swej podróży do Warszawy i Pragi. Min. Barthou wręczył prezydentowi orędzie prez. Mościckiego i prez. Masaryka, stanowiące odpowiedź na orędzie prezydenta Francji. Lebrun podziękował gorąco min. Barthou i wyraził żywe zadowolenie powodu pomyślnych rezultatów jego podróży.

Tępienie wvuzdania w Stanach Zjednoczonych

NOWY JORK, 1. 5. Aresztowana tu w jednej z sal publicznych 700 widzów plei obojga, obecnych na przedstawieniu, którego program wypełniały tańce wvuzdane, wykonywane przez tancerzy i tancerki.

1 maj w Polsce i w Moskwie

WARSZAWA, 1. 5. PAT. W dniu dzisiejszym odbyło się w stolicy szereg pochodów i wieców robotniczych. Poszczególne organizacje zebrały się na placach miasta, wyznaczonych na miejsca zbiórki, wczem odbyły się pochody. Spokój nie został nigdzie zakłócony. Podobne pochody odbyły się we wszystkich niemal ośrodkach robotniczych w Polsce. Spokoju nigdzie nie zakłócono.

Trocki co noc śpi gdzieindziej w obawie przed zamachem

PARYŻ, 1. 5. PAT. Trockim jest wprost zrozpaczony, że nie może znaleźć miejsca azylu. Jest rzeczą możliwą, że rząd francuski będzie go internował teoretycznie, chyba, że jakiś kraj udzieli mu azylu w ciągu najbliższych 48 godzin.

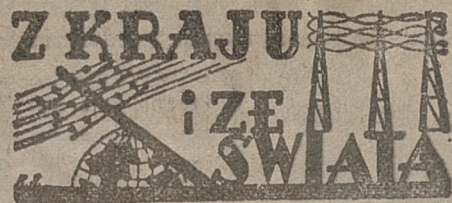
Trocki prawdopodobnie w oba

MOSKWA, 1. 5. PAT. Tegoroczna parada przewyższyła wszelkie parady wojskowe w Moskwie. Wzięło w nich udział liczne oddziały wojska w liczbie kilkudziesięciu tysięcy oraz 300 umundurowanych członków austriackiego Schutzbundu. Powszechną uwagę zwróciła obecność Dymitrowa, stojącego obok Stalina, Kalinina i Mołotowa. Przemówienie wygłosił Woroszyłow.

wie przed zamachem, podróżuje od zajazdu do zajazdu w okolicach Paryża w towarzystwie żony i prywatnego detektywa.

Od chwili opuszczenia willi w Barbissen Trockim nie spał w jednym miejscu dłużej niż jedną noc.

URLOPY MIESIĘCZNE DLA SKAZANYCH POSŁÓW „BRZESKICH“.

WARSZAWA, 15. Departament kar ny ministerjum sprawiedliwości ogłosił decyzję w sprawie dwóch podań o urlopy więzienne, zgłoszonych przez b. posłów Putka i Mastka, skazanych w procesie brzeskim.

B. poseł Putka osadzony w więzieniu brzezańskim otrzymuje urlop na przeciąg 3 miesięcy t. j. do dnia 1 sierpnia br. nakaz zwolnienia b. posła Putka został już przesłany władzom więziennym. Udzielenie urlopu nastąpiło dla umożliwienia b. posłowi likwidacji spraw swej kancelarii i wydania dzieła naukowego p. t. „Historja gminy Chocznia“. Dzieło to opracował dr. Putka w czasie odbywania kary.

Równocześnie decyzją ministra sprawiedliwości sprologowany został urlop zdrowotny b. posła Mastka o jeden miesiąc tj. do dnia 3 czerwca włącznie. Jak wiadomo, poseł Mastek przebywa już na urlopie od dnia 4 marca. Prolongaty urlopu udzielono mu dla zakończenia kuracji po silnej chorobie cukrzycy.

NOWA KONSTITUCJA W AUSTRII.

WIEN, 15. W dniu onegdajszym odbyło się posiedzenie parlamentu austriackiego, na którym miano uchwalić nową konstytucję. Przed rozpoczęciem historycznego posiedzenia odprawiono w katedrze św. Szczepana Mszę św., na której obecni byli prezydent Miklas, kanclerz Dollfuss, wszyscy ministrowie, przedstawiciele świata dyplomaty cznego i wybitne osobistości.

Projekt nowej konstytucji referował Winsauer. Po demonstracji Wielkoniemców w trzecim czytaniu przyjęło wroście rozporządzenie o nowej konstytucji 74 głosami przeciw 2 głosom.

Pierwszy artykuł nowej konstytucji określa Austrię jako państwo związkowe, zorganizowane na podstawie stanu wej. Słowo „republika“ odpada z konstytucji. Konstytucja ustanawia następujące organy państwowe: radę państwową, radę kulturalną, radę gospodarczą, radę krajów związkowych, a organem decydującym będzie sejm związkowy, w skład którego wejdą przedstawiciele powyższych czterech rad. Inicjatywa uchwały należy wyłącznie do rządu. Instytucja prezydenta państwa będzie nadal utrzymana. Prezydent mianuje rząd i odwołuje go.

Uchwalenie nowej konstytucji na sesji parlamentu, która jest dalszym ciągiem sesji z przed roku, wywołała wielkie wrażenie w całej Austrii.

30-LETNIE NIEWINIATKO BŁAGA SĄD O WYZWOLENIE SPOD OPIEKI MATKI.

Zabawny przebieg miała rozprawa w 12 oddz. sądu grodzkiego w Warszawie gdzie p. Aurelja Kobylińska zasiadła na ławie oskarżonych pod zarzutem obrazy Stanisławy Neufeld.

Na zapytanie sędziego „ile ma lat Kobylińska“ odpowiadała niezmiennie: — dziesięć.

Powtórzyło się tak kilkakrotnie i dopiero na kategoryczne zadanie sędziego oskarżona wyznała wreszcie, że ma lat nie... dziesięć, lecz... dziesięć.

Sprawa rozegrała się na tem tle, że 30-letni syn oskarżonej Kazimierz Kobyliński, urzędnik magistratu, poznał p. Stanisławę Neufeldową. Matka nie zezwalała mu na to i maltretowała syna. Kiedy przypadkowo znowu spotkała p. Neufeldową na ulicy w towarzystwie syna, powiedziała jej wiele przykrych słów, aż obrażona separatka wniosła skargę do sądu.

Kobyliński zeznawał jako świadek i całkowicie potwierdził zarzuty, stawiane matce. Wesołość wywołała na sali słowa maltretowanego syna, który drzącym głosem błagał sąd o wyzwolenie go spod opieki matki, gdyż chce być samodzielnym.

Sąd skazał Kobylińską na miesiąc aresztu i karę tę zawiesił.

Nagość okryta farbą

Nocne szaleństwa Nowego Jorku

Europejczyce, którzy przybywają po kilku latach nieobecności do Nowego Jorku, nie poznają tego miasta, które uważane było dotąd za najbardziej szalone w Stanach Zjednoczonych. Ogólne przesilenie wywarło duży wpływ na zmianę stosunków, ale główną przyczyną tej widocznej przemiany stało się zniesienie prohibicji.

Nowy Jork szalał w nocy, jeszcze przed rokiem Wszystkie wielkie ulice w śródmieściu zasiane tajemnymi spelunkami, t. zw. „speak-easy“, w których podawano zabroniony alkohol. Lokale te obwarowane i niedostępne, pilnowane jednocześnie przez policję i gangsterów, cieszyły się olbrzymią frekwencją.

Miały one opinię lokali zakazanych, otoczone były nimbem tajemniczości i niebezpieczeństwa. Trudno się było dostać do ich zamkniętych drzwi, opatrzonych w „judaszę“, przez które wyglądała twarz portjera, żądającego od przybyszów wykazania się wizytówką, protekcją, listem polecającym lub 50-dolarowym banknotem.

Wszystkie te zakazane jaskinie pijaństwa częściowo zniknęły, częściowo opustoszały. Europejczyk, żądny zobaczenia owych słynnych „speak-easy“ szuka ich z trudnością a jeśli wkońcu znajdzie jakąś, zostanie w niej dwóch albo trzech klientów i tragicznie zasmuconego gospodarza. Czasy dobrych interesów prohibicyjnych minęły bezpowrotnie. Mimo to Brodway nie utracił charakteru szalonej w nocy najelegantszej dzielnicy największego na świecie miasta. Wzdłuż, w poprzek i wszczególnie drapaczy chmur, grozących niebu złotymi iglicami szczytów, lśnią tęczą barw napisy świetlne dancinów i kabaretów, w których huczne życie wre po dawnemu.

Do najelegantszych kabaretów w Nowym Jorku należy obecnie „Paradise“, lokal wytwornie urządzone, mieszczący się oczywiście na słynnym Brodwayu. Sześć potężnych megafonów, umieszczonych wewnątrz wielkiej widowni na 2000 osób, ogłasza publiczności, raczącej się przy stolikach whisky, program przedstawienia.

Na scenę wychodzi konferencjer i przedstawia publiczności 100 najpiękniejszych girlsów Nowego Jorku. Wszystkie są rzeczywiście klasycznie piękne, wszystkie półnagie. Paznokcie czarno lakierowane harmonizują z czarnymi koniuszkami nagich piersi. Po tej rewji kurtyna zapada i na scenie zostaje jedna, oszalamiająco piękna. Powoli, do rytmu tańca, zrzuca najpierw gorsecik i znika. Za minutę wraca, zrzuca spódniczkę i znika. A gdy poraz trzeci wraca i znika ze sceny, nie ma już nic do zrzucenia. Jest zupełnie naga.

Nagość jest obecnie główną atrakcją kabaretów na Brodwayu. W kabarecie „Paradise“ jest jeszcze jedna atrakcja. W pewnej chwili z tłumu półnagich girlsów odrywa się jedna, zupełnie naga, ale pomalowana złotą farbą od stóp do czubka włosów. Złota ta statua tańczy ekscentryczny taniec murzyński wśród frenetycznych oklasków całej widowni.

Ciekawe jest, że widownie kabaretów nowojorskich zapelniają przede wszystkim bezrobotni. Płacą 30 centów za wstęp i mogą przebywać spokojnie w przyjemnym i wygodnym lokalu przez długie godziny. Kabarety cieszą się zresztą w Nowym Jorku olbrzymim powodzeniem. Teatry skarżą się na brak frekwencji i twierdzą, że stoją u wrót ruiny, musie-hallom i kinoteatrom powodzi się lepiej, ale prawdziwą kopalnię złota stanowią kabarety z nagiemi girlsami.

Inna odmiana rozrywek stanowią w Nowym Jorku dancinigi z

modnymi „taxi-girlsami“. Najelegantsze są oczywiście na Brodwayu. Afisz takiego dancingu zapowiada olbrzymimi literami „100 girls to dance with“. Każda miunta tańca lub rozmowy z taką „taxi-girl“ kosztuje 15 centów. Sale dancinowe są przepelnione. Każda z

tych „taxi-girl“ zarabia 20 dolarów tygodniowo. Jeśli dadzą zarobić gospodarzowi ponad 10 dolarów tygodniowo ponad takse, otrzymują elegancko urządzone mieszkanie. Tak się bawi Nowy Jork w nocy, mimo szalejącego kryzysu i bezrobocia.

Oświadczenie m. n. Barthou w Paryżu o Marszałku Piłsudskim i ministrze Becku

PARYŻ, 30. 4. Powrócił do Paryża minister spraw zagranicznych Barthou, witany na dworcu wschodnim przez licznych członków rządu.

Powrót ministra Barthou dał powód do manifestacji polsko-francuskiej. Przybyłego ministra powitał na dworcu ambasador Chlapowski w towarzystwie licznych delegacji stowarzyszeń polskich i polsko-francuskich we Francji.

W imieniu delegacji wygłosił przemówienie powitalne inż. Lipkowski, poczem złożył ministrowi adres, w którym skupieni w stowarzyszeniach polskich i francusko-polskich reprezentanci kolonji polskiej we Francji dziękując ministrowi za owocną akcję, podjętą podczas jego podróży do Polski, w celu zacieśnienia braterskich więzów, jakie łączą od wieków oba narody.

Następnie panna Rosenówna w stroju krakowskim wręczyła ministrowi wianek róż białych, przepasaną wstęgami o barwach polskich i francuskich.

Wzruszony min. Barthou serdecznie podziękował za przyjęcie i ujęcie i ucałował p. Rosenównę, zaznaczając, że w ten sposób nawiazuje do zwyczajów, jakich się w Polsce nauczył.

Licznie zgromadzona publiczność wzniosła okrzyki „niech żyje Polska, niech żyje Francja“ i „niech żyje min. Barthou“.

Minister Barthou złożył wobec przedstawicieli prasy następujące oświadczenie:

— Nie przypuszczałem, że kurtuazyjna wizyta w dwu krajach sprzy mierzonych przyjmie charakter negocjacyj politycznych w tak znacznym stopniu.

Reasumując wrażenia z podróży, mogę zdać sprawę ze znaczenia

mej misji. Nie padł na nią żaden cień, nie zakłócił jej żaden incydent. Wszędzie przedstawiciel Francji miał możność stwierdzić wartość wiernej przyjaźni.

Nie jest w stanie — powiedział minister Barthou — zastąpić osobistych kontaktów, zbyt często postępowaliśmy niesłusznie, zaniebując ku temu okazji, na odległość bowiem ryzykuje się formułowaniem fałszywych sądów o wypadkach i o ludziach“.

Mówiąc o rozmowie z Marszałkiem Piłsudskim, minister Barthou oświadczył, iż była ona nacechowana obustronną szczerością. Minister podkreślił jasność pamięci, żywość umysłu Marszałka Piłsudskiego oraz bystrość jego oceny sytuacji europejskiej.

— Znalazłem człowieka — powiedział min. Barthou — którego oprowadzałem w r. 1921 po polach bitew nad Marną i Mozą. Przyjął mnie, jak przyjaciela. Dokonaliśmy pracy tem użyteczniejszej, że nie oszczędziliśmy sobie żadnej prawdy.

Z ministrem Beckiem przypadło mi rozważać wszystkie zagadnienia. Nie znałem osobiście polskiego ministra spraw zagranicznych.

Nie oddaje on odrazu całego siebie, ale rychło można zdać sobie sprawę z jego kompetencji, z pewności sądów, praktycznego ujmowania rzeczy i możliwości.

Zbadaliśmy wspólnie wszystkie sprawy, jakie nasuwały nam stosunki polsko-francuskie i sytuacja ogólna. Doszliśmy do lojalnego i serdecznego porozumienia, dzięki czemu przymierze nasze zostało wzmożone.

Polska jest wielkim mocarstwem, które nie dało jeszcze właściwej swej miary wielkości.

Zbrodnia w klasztorze prawosławnym Szaleniec zamordował się kierą mnicha

LUCK, 1. 5. Przed kilku dniami do klasztoru prawosławnego w Małych Zachajkach przybył Sergiusz Fotnik, mieszkaniec wsi Bykowiec, który oddawna już cierpi na chorobę umysłową, połączoną z objędem na tle religijnym.

Fotnik stale nachodzi mnichów, żądając od nich przyjęcia go w poczet swego grona. Ci ze zrozumiałych powodów nie mogli spełnić prośby umysłowo-chorego, który najeźdźcą obdarowany i uspokojony przez mnichów powracał z powrotem do domu.

Fotnikowi nie dawała jednak spokoju myśl, że nie może wstąpić do klasztoru. W toku dalszych rozważań wyimaginował sobie, że mnisi specjalnie nie chcą go dopuścić do swego grona. I wtedy zakiełkowała w nim myśl zemsty, której dokonał w zbrodniczy sposób.

Zmyliwszy czujność furtjana, Fotnik zaczął się na kurytarzu, tuż przy celi mnicha Spirydjona Wydry. Zobaczywszy zdążającego do swej celi mnicha, szaleniec rzucił się na niego, zadając swej ofierze kilka ciosów ostrzem siekiery w głowę.

Na krzyk mordowanego zbiegli się mnisi, którzy ubezwładnili Fotnika. Ciężko poraniony Wydra zmarł w szpitalu w Szumsku. Szaleniec oddano w ręce władz.

Zbrodnia szaleńca wywołała wstrząsające wrażenie w całej okolicy wśród ludności prawosławnej.

Piegi, krosty, węgry, plamy

usuwają wypróbowane od kilkunastu lat

KREM FLORA	cena 1.60
PLYN FLORA	cena 1.35
MYDŁO FLORA	cena 0.90

wyrotu Laboratorium przy aptece Z. Gumowskiego w Szczakowie, onto cze kowe P. K. O. Kraków 414.092. Do nabycia na Zagłębie Dąbrowskie w drogerji F. Małek w Strzemieszycach i w aptece w Szczakowie. Tam również są do nabycia znakomite ziola.

HEPASANA przeciw wątrobie cena 1.80. — NERVOSANA przeciw chorobom nerwowym cena 1.80. — PULMONSANA przeciw chorobom płucnym cena 1.80. — SANAS przeciw otłocności i regulujące żołądek cena 1.50, jak również i inne wyroby Laboratorium.

„Ich samorząd”

Pod tym tytułem „Gazeta Warszawska” zamieściła artykuł, wymierzony oczywiście przeciwko akcji „obozu sanacyjnego” w zbliżających się wyborach do samorządu miejskiego. „Gazeta Warszawska” zarzuca „obozowi sanacyjnemu” „zupelną bezprogramowość w zakresie samorządu”.

Checielibyśmy nareszcie dowiedzieć się, na czym polega w czym się wyraża „programowość” obozu endeckiego w zakresie samorządu.

Dotychczas wiemy jedynie, że endecja uważa samorząd terytorjalny za teren walki politycznej o władzę w państwie i do takich poglądów głośno i otwarcie się przyznaje w swych enuncjacjach programowych. Ale właśnie każdy człowiek o zdrowych zmysłach i jakimś takim pojęciu o pracy w samorządzie przyznać musi, że walki polityczne nie mają nic wspólnego z istotnymi zadaniami samorządu. Na rzucanie samorządowi terytorjalnemu cele polityczne — to znaczy nie mieć żadnego zrozumienia dla jego istotnych celów i zadań.

Naczelny organ stronnictwa narodowego zarzuca obozowi sanacyjnemu, że „z ducha swego i metod rządzenia obóz ten jest przeciwny wszelkiej samodzielności społeczeństwa”. Niestety, endecji brakuje komórek mózgowych dla zrozumienia ducha i metod rządzenia obozu Marszałka Piłsudskiego. Ale fakty mówią głośno przeciwko jej fałszywym osądom.

Właśnie „obóz sanacyjny” rozbudował samorząd gospodarczy społeczeństwa, wprowadzając Izby Przemysłowo-Handlowe, Izby Rolnicze, Izby Rzemieślnicze, ulepszając samorząd terytorjalny zarówno wiejski jak i miejski, przez przeprowadzenie pierwszej polskiej ustawy samorządowej z dn. 23-go marca 1933 r., która usuwa gruz i zawałiska ustaw zaborezych, wprowadzając w całej Rzeczypospolitej ustrój polski jednolity i harmonijny. Ustrój ten z pewnością wykaże swe pozytywne, dodatnie dla ludności skutki, jeśli tylko nie zdołają go zepsuć fanatycy partyjnieta, którzy zarówno w gminach wiejskich jak i w samorządzie miejskim pragnęliby widzieć jedynie teren do harców politycznych.

Rzetelność stosunku „obozu sanacyjnego” do zagadnień samorządu gospodarczego widzą dziś i należy oceniają również i dawni zwolennicy Stronnictwa Narodowego.

Na czele Związku Izb i Organizacji Rolniczych stoi K. Fudakowski — długoletni i wybitny uczestnik stronnictwa dawnej endecji: Sympatykiem Związku Ludowo-Narodowego był ongi Cz. Klarner, stojący dziś na czele Izb Przemysłowo-Handlowych. Wreszcie, niechże panowie z „Gazety Warszawskiej” przeczytają sobie „Deklarację Naczelnych Organizacji Rzemieślniczych”, podpisaną dn. 17-go marca

b. r. również i przez przedstawicieli Związku Rzemieślników Chrześcijan, wybitnych do niedawna zwolenników Str. Narodowego, jak St. Lipezyński czy Jan Menecl.

Deklaracja stwierdza, że „polityka rządu udowadnia daleko idące zrozumienie przez czynniki miarodajne znaczenie rzemiosła w życiu gospodarczym i społecznym kraju i stwarza możliwości jego rozwoju”.

Oczy znaczy to, że „obóz sanacyjny” jest przeciwny wszelkiej samodzielności społeczeństwa? Nie widzą tego firmowi i praktyczni działacze świata rzemieślniczego. Przeciwnie, w deklaracji swej nawołują do wytworzenia „jednolitego frontu rzemiosła” „przy współpracy z rządem”, dla powołania do samorządów rzemieślniczych „zdolnych i twórczych jednostek” — nie zaś — krzykaczy partyjnych.

Oczywiście, te same zasady, które wytycza deklaracja Naczelnych Społecznych Organizacji Rzemieślniczych przy wyborach do samorządu gospodarczego (Izb Rzemieślniczych) obowiązywać będą świat rzemieślniczy i przy wyborach do samorządu miejskiego. Rzemieślnicy, idąc za głosem swych przywódców, nie oddadzą swych głosów na listy partyjno-polityczne.

Penetracja Polski przez obcy kapitał Niebezpieczeństwo, na które należy zwrócić uwagę

W ciągu trzech lat kryzysu kapitał obcy interesował się naszym przemysłem prawie dwa razy mocniej, niż w poprzednich trzech latach dobrej konjunktury. Jeśli przedtem zagranica cztery razy więcej kapitału inwestowała w nasze papiery pożyczkowe, aniżeli przemysł, to w okresie kryzysu obie te formy zainteresowania się obcym kapitałem Polską, zrównały się ze sobą.

Pozornie mogłoby to wyglądać nawet na objaw pomyślny. Do innych jednak wniosków dojść musimy, skoro uprzytomnimy sobie, że przecież w okresie kryzysu nie powstawały, a te, które już istniały, nie myślały o rozszerzaniu się i ulepszeniu, ale przede wszystkim o tym, jakby przetrwać. Jeśli więc wkładano w nie nowe kapitały, to jedynie po to, aby było z czego płacić długi, gdy wierzyciele zaczęli się pilnie domagać zapłaty. Ponieważ zaś kapitał polski był zbyt słaby, aby podjąć tym zobowiązaniom, przeto kapitaliści obcy uzyskali dzięki tym nowym wkładom coraz większą władzę nad polskim przemysłem.

Już w r. 1928 zwrócono uwagę, że udział kapitału obcego w polskim przemysle, zwiększa się coraz bardziej. Z nadejściem kryzysu spotęgowało się to zjawisko. Z końcem r. 1929 kapitał obcy posiadał w naszym przemysle 204 proc. udziałów, a w rok później doszedł już do 41 proc. Nie ogłoszono jeszcze szcze gółowych zestawień za lata następne, jednakże można już teraz przewidzieć, że wyniki ich są bardzo niewesołe. Wystarczy przecież przypomnieć sobie, że w przemysle łódzkim dwa największe kolosy, zakłady Poznańskiego i Scheiblera - Grohmana przeszły w ręce włoskie, bo niemogły wywiązać się ze

„Gazeta Warszawska” twierdzi, że samorząd jest dogodnym dla rządu miejscem ukrywania i źródłem łapania deficytów budżetu państwowego (!) Ponadto otwiera on szerokie możliwości umieszczenia na posadach i synekurach „swoich” ludzi.

„Tak wygląda — konkluduje „Gazeta Warszawska” — ich samorząd”.

Jak będzie wyglądał samorząd miejski, jeśli „obóz sanacyjny” zdoła przeprowadzić wybory miejskie w myśl swoich haseł gospodarczych, to dopiero zobaczymy.

Natomiast wiemy już dobrze, na podstawie kilkoletniego doświadczenia, jak wygląda „ich samorząd” tam, gdzie zdołali go opanować partyjniacy.

Zabagnienie finansów miejskich, obciążenie ludności nieprodukcyjnymi ciężarami, stwarzanie synekur dla „swoich” ludzi i obsadzanie wszelkich stanowisk w samorządzie miejskim nie według przydatności, zdolności i rzetelności ludzi, ale według sławetnego „klucza partyjnego” — tak właśnie wygląda „ich samorząd”.

Wie o tem dobrze ludność miast całej Polski z własnego, gorzkiego doświadczenia.

ROZMAITOŚCI

„DJAPOFON” POTRAFI WSZYSTKO.

Konstruktorzy rosyjscy Obuladze, Sachenko i Kudrjawcew zbudowali aparat, który łączy w sobie cechy i zalety gramofonu i kinematografu, Dja-pofon, jak się nazywa nowy aparat, reprodukuje filmy dźwiękowe nagrane na płyty. Jednocześnie posiada aparat elektryczny, gramofon połączony z lampą projekcyjną, która rzuci na ekran obrazy. Cały aparat mieści się w dwóch małych skrzynkach. Funkcjonowanie i obsługa dja-pofonu nie następuje większych trudności niż zwykłego gramofonu.

— 000 —

Wiadomości radiowe

PROGRAM ODCZYTÓW MATURALNYCH PRZEZ RADJO. PRZYRODA — LITERATURA — HISTORJA.

W roku bieżącym — wzorem lat ubiegłych — Polskie radio rozpoczyna cykl odczytów dla maturzystów szkół średnich. Dotychczasowe doświadczenia stwierdziły, że odczyty te przynoszą rzetelny pożytek młodzieży.

Charakter odczytów radiowych, odbywających się bez pokazów, doświadczeń itp., zmusza do uwzględnienia nie małą wyłączenie nauk humanistycznych w mniejszym natomiast zakresie — przyrodniczych.

Z nauk przyrodniczych uwzględniono na będzie przede wszystkim biologja. Dział ten przeznaczony jest dla uczniów i uczennic gimnazjów matematycznych - przyrodniczych, posiadających wykłady z dziedziny biologji ogólnej, jako przedmiotu maturalnego. Z odczytów z biologji ponadto z pożytkiem skorzystają słuchacze seminarjów nauczycielskich oraz tych szkół zawodowych średnich, w których nauki biologiczne stanowią podstawę nauczania, jak szkoły rolnicze, ogrodnicze, leśne itp.

Prelegenci — docent Uniwersytetu Warszawskiego dr. Piotr Słomiński i znany dobrze słuchaczom ceniony popularyzator wiedzy przyrodniczej prof. Stanisław Sumiński — każdy z poruszonych tematów ujął w taki sposób aby nie tylko stanowią przypomnienie i uwypuklenie przed egzaminem najważniejszych zagadnień, lecz by po dał pewne wiadomości ogólne z zakresu tak ważnej dziedziny nauk przyrodniczych tym wszystkim radio-słuchaczom, którzy się powyższymi odczytami zainteresują.

W odczytach z historii literatury polskiej, które wygłoszą prof. Kazimierz Kosiński, prof. Konrad Górski, prof. Stanisław Adameczewski, prof. Zygmunt Szykowski, dr. Tadeusz Makowiecki i prof. Władysław Korycki, omówiona zostanie twórczość najwybitniejszych pisarzy od Kochanowskiego do Kasprowicza.

W odczytach z historii specjalny nacisk położony będzie na dzieje Polski. Dzisiaj w odrodzonej Polsce, niejedną krótnie musimy poddać rewizji nasz stosunek do pojmowania przeszłości. Ważnym czynnikiem umysłowego i uczuciowego wychowania obecnego pokolenia, musi się stać cała przeszłość narodu pojęta jako organiczna całość tak, aby dzisiejszy Polak czuł się nie tylko spadkobiercą męczeństw i upokorzeń, ale przede wszystkim dziedzicem dawnej wielkości i chwały.

Okres od roku 1871 do 1914 dziejów powszechnych zazwyczaj pokrótce tylko w omawianych wykładach szkolnych podawany — będzie przedstawiony w pięciu odczytach dra. Janusza Wolińskiego.

Zagadnienia Polski współczesnej przedstawi w pięciu prelekcjach prof. Dąbrowski, dyr. Gimnazjum im. Zamoyckiego w Warszawie.

Odczyty tegoroczne odbywać się będą w godzinach specjalnie dogodnych dla słuchaczy, a mianowicie po ukończeniu zwykłych zajęć szkolnych od godz. 17.30 do godz. 17.50 codziennie oprócz świąt i niedziel.

Iwonicz-Zdrój

Szczawa słono alkaliczna, jodo-bromowa. Szczawa żelazista, źródło siarczane.

ZNAKOMITA BOROWINA.
Sezon letni od 10 maja.

Ceny niższe.

Wszelkich informacyj udziela:
Komisja Uzdrawiskowa oraz Dyrekcja Zakładu.

Pierwszy maj minął w Zagłębiu zupełnie spokojnie

Pierwszy maj w Zagłębiu Dąbrowskim, jak to zresztą można było zgóry przewidzieć, minął zupełnie spokojnie. Zawdzięczać to należy przede wszystkim temu, że miejscowe władze zabroniły grupowania się uczestnikom święta, a zezwoliły jedynie na urządzenie uroczystości lokalnych. W latach ubiegłych, zarówno w Sosnowcu, jak i Będzinie i Dąbrowie grupowały się pochody ze wszystkich okolicznych miejscowości. Nie więc dziwnego, że łatwiej było wywołać demonstracje i awantury w większym skupieniu ludzi, dlatego dochodziło do starć policji z tłumem. W dużym stopniu do spokojnego przebiegu dnia 1 maja przyczyniło się i to, że miejscowi komuniści wykazali tym razem małą ruchliwość. Rokrocznie już na dwa tygodnie przed 1 majem, komuniści przygotowywali demonstracje na ulicach, przy czym rozrzucało masę ulotek treści wyrotowej, afiszów, urządzono masówki i prowadzono intensywną agitację wśród robotników, zarówno w fabrykach, jak i ośrodkach robotniczych. W dn. 1 maja komuniści organizowali pochody komunistyczne w różnych częściach miast, przy czym dochodziło do starć między uczestnikami pochodów socjalistycznych i komunistycznych.

W roku bieżącym, komuniści nie otrzymali prawdopodobnie pieniędzy na propagandę i to właśnie było przyczyną ich nikłej działalności w dn. 1 maja, tembardziej, że wpływ komunistów na robotników zagłębiowskich w ostatnich czasach uległ poważnemu osłabieniu.

Skonsygnowana w komisariatach policja piesza i konna nie miała wiele do roboty. Oddziały interwencyjne policji nie napotykały w żadnym wypadku na poważniejsze awantury i opór ze strony demonstrantów. Jedynie na terenie Będzina zanotowano drobny wypadek pod czas rozpraszania pochodu komunistycznego. Przewodnik policji Pałot uderzony został łaską, doznając lekkiego obrażenia ciała.

W SOSNOWCU.

Przy ul. Jasnej w Sosnowcu uformował się pochód PPS CKW wraz z oddziałami b. więźniów politycznych. Pochód ten przeszedł ulicami miasta zupełnie spokojnie, kierując się z powrotem na ul. Jasną, gdzie odbył się wiec.

Wiec zakłócony został jedynie awanturami komunistów, którzy wdarli się na salę, usiłując rozbić zebranie. Szybka interwencja policji zdołała zapobiec rozbięciu wiecu. Komuniści usiłowali zorganizować wiec na targowicy przy ul. Teatralnej.

Policja rozproszyła demonstrantów przy użyciu pałek gumowych. Uczestnicy wiecu pierzeli na wszystkie strony, kryjąc się po podwórzach i bramach.

Drugi pochód komunistyczny zorganizował się przy ul. 1 maja przed lokalem żydowskiego związku zawodowego ze sztandarami na czele. Pochód połączył się przy targowicy (ul. Teatralna) z drobną grupą komunistyczną, występującą pod sztandarami robotników huty „Młot”. Urządzono krzykliwą demonstrację komunistyczną, wobec czego policja przystąpiła do rozpraszania demonstrantów, których rozprężyła przy użyciu pałek gumowych. Po drodze policja rozproszyła pochody komunistycz. z Dańdówki i Klimontowa. Pochód komunistyczny z Czeladzi, który miał się połączyć z demonstrantami w Sosnowcu, został po drodze rozproszony.

ZZZ. W DNIU WCZORAJSZYM
Związek związków zawodowych (ZZZ) urządził obchody i akademje. W Sosnowcu odbyła się w lokalu „Kuznicy” akademja, na której

przemawiał p. Sznedowski. Podobna akademja odbyła się również w Gołonogu na kop. „Flora” w domu ludowym, gdzie przemawiał p. *seks Konieczko*. Młodzież robotnicza odegrała 3-aktową sztukę, po czym odbyła się zabawa taneczna. Akademje odbyły się poza to w Sosnowcu na Dębowej Górze, przemawiał *seks. Rylski*, w Dąbrowie, gdzie przemawiał p. *Torbus* wreszcie w Czeladzi przemawiał p. *Paweleczyk*.

NIWKA - MODRZEJÓW.

W Niwce PPS CKW urządziła wiec pod kopcem Kościuszki, gdzie przemawiał *seks. Bielnik*. Udział w wiecu brały organizacje T.U.R-u z Modrzejowa i Niwki oraz członkowie dzielnic PPS. Na kop. „Helena” spokój. Robotnicy strajkują w dalszym ciągu. Jest to jedenasty dzień strajku pod ziemią.

W KAZIMIERZU.

W Kazimierzu PPS zorganizowała pochód, w którym brało udział około 1500 osób. W Porąbce komuniści usiłowali urządzić demonstrację. Policja rozproszyła uczestników pochodu, przy użyciu pałek gumowych.

W CZELADZI.

W Czeladzi dzień 1 maja minął zupełnie spokojnie. Grupa komunistów pod sztandarami C. Z. G. urządziła pochód, kierując się na Piaski, a następnie do Miłowic. W Miłowicach pochód łączył się z miejscową komuną. W drodze do Sosnowca pochód zostaje rozproszony, tak, że na plac przed targowicą przybyło zaledwie 50 osób.

W DĄBROWIE.

Święto 1 maja w Dąbrowie przebiegało na ogół spokojnie. Policja zmuszona była interwenjować tylko w jednym wypadku. Mianowicie, komuniści pobili się z socjalistami w czasie akademji PPS w kinie „Bajka”.

Na akademji przemawiał *seksretarz C. Z. G. p. Bielnik i sekretarz p. Angier*.

Przez ulicę miasta, przemarszował pochód socjalistów z orkiestrą na czele, wznosząc okrzyki.

Za pochodem PPS szli w małej grupce żydzi (Poale sjonisci praw.) Spokoju nigdzie nie zakłócono. Zapowiedziany wiec organizacyjny komunistycznych na placu Żwirki i Wigury w Dąbrowie nie doszedł do skutku, ponieważ rozbita została w Będzinie większa grupa poale sjonistów, którzy podążali do Dąbrowy.

Na kopalni Paryż i w Hucie Bankowej pracowali wszyscy bez przerwy.

Robotnicy kopalni Reden i Floay mieli wczoraj świętówkę.

W fabryce drutu i gwoździ Kleina 250 robotników święciło 1 maja.

W BĘDZINIE.

W Będzinie usiłowali demonstrować żydzi (Poale sjon lewica i komuna) w liczbie około 1000 osób. Pochód ten szedł ulicami Malachowskiego i Kollataja w kierunku Dąbrowy, gdzie miało nastąpić połączenie się z tamtejszymi organizacjami komuny. Kiedy pochód znalazł się na ulicy Kollataja z tłumem padły okrzyki: „Niech żyje rewolucja! Precz z policją!”

Policja w odpowiedzi na to rozprężyła demonstrantów. Na pobjawisku zostały czapki, laski i instrumenta orkiestry, która szła na czele pochodu. Instrumentami zaopiekowała się policja.

W Żabkowicach demonstrowali socjaliści i ciekawscy. Spokój nigdzie nie został zakłócony.

W Strzemieszyczach zebrał się tłum, liczący około 300 osób, będący pod wpływami komunistów. W czasie demonstrowania padły z tłumem okrzyki: „Precz z policją! Precz z militaryzacją młodzieży!” i wiele innych. Pochód został rozprężony pałkami.

W Grodźcu wzięło udział w pochodzie około 660 osób. Na wiecu zorganizowanym przez PPS CKW przemawiał St. Kępa.

Spokoju niezmiennie zakłócono.

W ZAWIERCIU.

W godzinach rannych przed lokalem PPS CKW zebrała się grupa robotników, do której przyłączyli się przybyli ze sztandarami robotnicy z Poręby. Przed wymarszem pochodem okolicznościowo przemówienie do zebranych wygłosił p. *Cupiał* z Dąbrowy. Później uformował się pochód w liczbie około 700 osób, który przeszedł parę ulicami miasta, po czym znów udał się pod lokal PPS CKW gdzie został rozwiązany. Pochód odbył się w pełnym porządku, spokoju publicznego nie zakłócono. Fabryki na terenie miasta były czynne normalnie za wyjątkiem szklarni, do której stawiono się do pracy zaledwie 45 robotników. W pozostałych ośrodkach robotniczych jak w Myszkwie, Porębie i Wysokiej odbyły się również pochody w pełnym porządku i spokoju. Poza to w Porębie odbyło się odsłonięcie sztandaru miejscowego oddziału związku metalowców ZZZ, w czym również gremjalnie wzięli udział członkowie ZZZ z Zawiercia. Fabryka w Porębie była również nieczynna.

Sytuacja Banku Zagłębia

w opinii sędziego-komisarza dyr. Bereszki

Onegdaj, pod przewodnictwem sędziego - komisarza **dyr. J. Bereszki** odbyło się sprawozdanie wierzycieli Banku Zagłębia w Sosnowcu.

Sędzia - komisarz zakwestjonował kilkadziesiąt książeczek wkładców, które zostały nabyte przez osoby trzecie. Zarządzenie to przyjął trzeba z uznaniem, wiele bowiem hjen żerowało ostatnio na nędzy wkładców Banku Zagłębia i za bezcen nabyło książeczki oszczędnościowe.

Według oświadczenia dyrektora Bereszki dążyć on będzie do tego, aby nikomu z wkładców nie przepadały pieniądze. W pierwszym rzędzie należności wkładców będą pokryte ze spieniężenia majątków zaskewstrowanych słynnym „dygnitarzom” banku *Wieczorkowi i Żuchowskiemu* resztę zaś muszą pokryć udziałowcy, którzy są odpowiedzialni prawnie za „rzędy” *Wieczorka i Żuchowskiego*.

Dyr. Bereszko będzie dążyć do utrzymania Banku Zagłębia, który był przecież dawniej b. poważną instytucją finansową. Szczególniej przed wojną bank ten (Kasa pożyczkowa-oszczędnościowa) był największą instytucją drobnokredytową na całe Zagłębie.

Dyr. Bereszko jest zdania, że wydobycie banku z bagna, w jakie instytucja ta pogrążyła została dzięki gospodarce *Wieczorka i Żuchowskiego*, będzie wymagało wiele trudu i pracy, tak nadzorców, jak i syndyka, lecz uratowanie placówki jest możliwe i ma widoki powodzenia.

Dyr. Bereszko jest zdania, że wydobycie banku z bagna, w jakie instytucja ta pogrążyła została dzięki gospodarce *Wieczorka i Żuchowskiego*, będzie wymagało wiele trudu i pracy, tak nadzorców, jak i syndyka, lecz uratowanie placówki jest możliwe i ma widoki powodzenia.

Maj
2
Środa

Dziś: Zygmunta króla
Jutro: Święto Narodowe
Wschód słońca: 3.59
Zachód słońca: 18.43

RADJO

WARSZAWA

Środa, 2 maja.
7.00 Sygn. cz. 7.25. Muzyka. 7.35 Dz. por. 7.40. D. c. muz. 7.55. Chwilka gospod. dom. 11.40. Codz. Przegł. Pr. Polsk. 11.50. Życie art. stolicy. 11.57. Sygnal czasu. 12.05. Płyty. 12.30. Kom. meteor. 12.35. 25-ty koncert szkolny z Filh. Warsz. 14.00. Dz. połudn. 15.05. Wiad. o ekspoz. cie polsk. 15.10. Płyty. 15.50. Aud. dla dzieci. 16.35. Recital fortep. 16.35. Skrzynka poczt. 17.00. Koncert kameralny. 17.30. Literatura polska. 17.50. Święto 3 Maja a Polska Macierz Szkolna. 18.10. Muzyka lekka. 18.50. Program na dz. nast. 18.55. Rozmaitości. 9.15. Skrzynka poczt. roln. 19.25. Feljton lit. ze Lwowa. 19.40. Kom. sport. 19.47. Dz. wiecz. 20.00. Myśli wybrane. 20.02. Koncert po pul. 20.45. Odczyt aktualny. 21.05. Wieczór Mickiewiczowski. z Wilna. 22.00. Płyty. 22.40. Skrzynka radiowa. 23.00. Kom. meteor. i kom. polic. 23.05. Muzyka tań.

KATOWICE

Środa, 2 maja.
7.00. Aud. poranna. 11.35. Program na dz. bież. 11.40. Codz. Przegł. Prasy Polsk. 11.50. Wiad. bież. 11.57. Sygnal czasu. 12.05. Muzyka polska. 12.30. Tr. z Warsz. 15.00. Gielda zbożowa. 15.05. Kom. z Warsz. 15.20. Pyty. 15.50. Aud. dla dzieci. 16.20. Skrzynka poczt. 16.35. na. 17.30. Tr. z Warsz. 18.50. Wiad. zw. Recital fortep. 17.00. Koncert z Wilnyalazców. 19.00. Program na dz. nast. 19.05. Rozmaitości 19.10. Odczyt. 19.25. Feljton lit. 19.40. Kom. sport. 19.47. Tr. z Warsz. 21.05. Wieczór Mickiewiczowski. 22.00. Muzyka tań. 23.00. Skrzynka poczt. w jęz. franc.

Z Kielc

(k) Zasłużony awans. Naczelnik wydziału bezpieczeństwa w urzędzie wojewódzkim p. *Wacław Żwirski* zaawansował do 5-go stopnia służbowego.

(k) Powitanie wiosny. Zarząd zrzeszenia rodzicielskiego przy państw. gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Kielcach urządził w dniu 6 bm. o godz. 3 popoł. w razie niepogody w dniu 10 bm. o tej samej godzinie na boisku 4 p. p. Leg. (stadjon) popularną zabawę pod hasłem „Powitanie wiosny w lesie”.

Impreza ta, dotychczas w Kielcach nie urządzana, obfitować będzie w cały szereg niespodzianek i atrakcyj.

Nowością będzie zorganizowanie w ramach zabawy zawodów sportowych lekkoatletycznych dla niestowarzyszonych.

Dochód z imprezy na cele pomocy niezamożnym uczniom. Niskie ceny wstępu oraz możność wesołego spędzenia czasu na świeżym powietrzu zachęca niewątpliwie kielczan do tłumnego wzięcia udziału w tej zabawie.

(k) Dziecko poniosło śmierć pod grami walącego się domu. Onegdaj we wsi Bolmin, pow. kieleckiego, w czasie rozbierania budynku *Gogoła Wojciecha* obalila się ściana murowana, która przysięgnęła 7-letniego *Władysława Kreszowskiego* — tak, że ten po przewiezieniu do szpitala św. Aleksandra w Kielcach — zmarł.

(k) Dziecko pod kołami taksówki. Onegdaj na ul. *Chęcińskiej* w Kielcach, samochód osobowy, należący do *Moszka Włocha* z *Chęcina*, a prowadzony przez *Rolkę Franciszka* z *Kielc*, najechał na 9-letniego *Zapalę Władysława*, zam. przy ul. *Chęcińskiej* 38, który doznał obrażeń brzucha i narządów płciowych.

Zapalę przewieziono do szpitala św. Aleksandra. Przyczyna narazie nieustalona.

(k) Zebrak podpalił zagrodę. We wsi *Worowice*, pow. opatowskiego, w zagrodzie *Chlebnego Józefa* powstał pożar, który zniszczył zabudowania, wart. 10.000 zł. Ustalono, że pożar ten powstał z podpalenia, którego to czynnik dokonał z zemsty za odmówienie dania mu jałmużny — *Semczuk Józef*, pochodzący z pow. *Jędrzejowskiego*.

Semczuka zatrzymano i przekazano władzom sądowym.

Z Zagłębia.

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

Dziś o godz. 20.15 arcyświecna komedia w 3 aktach A. Czajkowskiego p. t. „Nie tu i nie tam”. W dniu 3 maja rb. o godz. 20.15 teatr miejski w Sosnowcu daje uroczystą premierę arcydzieła S. Zeromskiego pt. „TURON”. Dramat ten jest jednym z najwybitniejszych utworów mistrza prozy polskiej. W roli Jakóba Szeli wystąpi dyr. E. Szafranski.

Środa, dn. 2 maj rb. o godz. 20.15 „Nie tu i nie tam”.

Czwartek, dn. 3 maja o godz. 20.15 premiera — „Turon”.

HOJNY DAR TOWARZYSTWA SOSNOWIECKIEGO.

Z powodu zgonu ś. p. Jana Ribeyrona, inżyniera górniczego, członka rady nadzorczej towarzystwa kopalni i zakład. hutniczych sosnowieckich zarząd tego towarzystwa składa 3.000 zł. (trzy tysiące) do podziału pomiędzy najbiedniejszych bezrobotnych byłych pracowników kopalni „Klimontów” i „Mortimer”.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI ŚWIĘTA 3 MAJA W SOSNOWCU.

Środa 2 maja o godz. 18.00 Uroczysty występ kapelmistrz. koncertowy. Punkt zborny plac 11 listopada. Koncert orkiestr i rozwiązanie cap strzyku. Czwartek dn. 3 bm. godz. 10 Uroczyste nabożeństwo w kościele parafjalnym N. M. P. w Sosnowcu z udziałem przedstawicieli władz urzędów, oraz organizacji. Pienia religijne wykona chór „Harfa” pod dyr. p. G. Ciołkiewicza oraz śpiew solowy p. P. Kucharski, godz. 11 Pochód z kościoła na plac 11 listopada, gdzie nastąpi przemówienie, oraz koncert orkiestr, 11.45. Poranki w kinach dla młodzieży szkół powszechnych, 20. Uroczyste przedstawienie w teatrze miejskim. Zespół artystów miejskich odegra sztukę Stefana Zeromskiego pt. „Turon”. (Bilety do nabycia w przedsprzedaży w firmie Czechowski).

Komitet zrywa wszystkie organizacje z terenu naszego miasta o jaknajliczniejszy udział w uroczystościach.

— **Dziś dancing w Adrji.** Komitet kolonij letnich w Sosnowcu urządza dziś w restauracji „Adria” dancing z czarna kawa. W programie wiele miłych niespodzianek i popisy artystyczne. Początek o godz. 6 wiecz.

— **Obozy ćwiczeń PW. dla podoficerów rezerwy w Sosnowcu.** W związku z utworzeniem w najbliższym czasie oboza ćwiczeń PW. zarząd koła OZPR. Sosnowiec śródmieście, przeprowadza rejestrację swych członków bezrobotnych.

Zainteresowani zgłoszą się z należą mi dowodami t. j. legitymacją związku i bezrobocia, u referenta dla spraw bezrobocia, w sekretarjacie (Sosnowiec — Warszawska 22) w środy i piątki w godzinach od 18 do 19.

— **Koło BBWR. w Sielcu.** Zawiadamia się członków i sympatyków, że w dniu 3 bm., z okazji rocznicy konstytucji 3 maja, odbędzie się w świetlicy koła przy ul. Narutowicza 5, uroczysta akademja. Początek punktualnie o godz. 16.

— **Podoficerowie rezerwy koło Sosnowiec.** W dniu 3 bm. o godz. 8 rano zbiórka wszystkich członków w lokalu „Kuznica” ul. Warszawska 22, celem wzięcia udziału w uroczystościach.

— **Akademja 3 maja na Pogoni.** Dn. 3 bm. o godz. 10 rano w sali kina „Casino” na Pogoni przy ul. Marjackiej 1, odbędzie się uroczysta akademja z okazji święta narodowego 3 maja, zorganizowana przez zjednoczenie zawodowe polskie.

Wstęp na akademję bezpłatny, dla członków organizacji zjednoczenia zawodowego polskiego i wprowadzonych gości.

— **Koło dzielnicowe BBWR. na Dębowej Górze** zawiadamia swych członków, że dn. 3 bm. o godz. 8 rano punktualnie zwołuje zbiórkę, w celu wzięcia udziału w święcie narodowym.

Aresztowanie kochanka potwornej dzieciobójczyni z Sosnowca

Potworne dzieciobójstwo, dokonane przez mieszkankę Sosnowca, J. M., o czym wczoraj obszernie do nosiliśmy, wywołało w całym Zagłębiu olbrzymie poruszenie.

Zbrodnia jest tak niezwykła, że mimowoli budzi refleksje i zastana wia. Cisną się na usta pytania: Dla czego po zamordowaniu swego dziecka wyrodna matka w zwierzęcy sposób poćwiartowała jego zwłoki? Co ją do tego skłoniło? Czy działała z premedytacją, czy też pod wpływem jakiegoś zamroczenia umysłowego.

Jak nas informują ze sfer lekarskich, istnieją — i to dość częste wypadki, że podczas porodu matka dostaje, t. zw. „obłądu porodowego”. W takim stanie jest gotowa uczynić wszystko, nie wyłączając zabójstwa swego nowonarodzonego dziecka i porabianie siekierą czy też nożem.

Mord przy ul. Ostrogórskiej w Sosnowcu

Wczoraj około godz. 5 rano w Sosnowcu przy ul. Ostrogórskiej 3 dokonano zabójstwa na osobie prostytutki Heleny Norberciak w jej własnym mieszkaniu.

W nocy do mieszkania Norberciak przyszedł jej kochanek, Wiktor Stępniewski, mieszkaniec Sosnowca (Małobądzka 8). Między kochankami doszło nad ranem do gwałtownej sprzeczki, podczas której Stępniewski wyciągnął rewolwer i wystrzelił w stronę kochanki. Kula trafiła ją w głowę obok lewego ucha, raniąc ją ciężko. Stępniewski po dokonaniu swego czynu, sądząc, że Norberciakówna nie żyje, udał się do pierwszego komisariatu w Sosnowcu i oddał się w ręce sprawiedliwości.

Przedwyborcze awantury niedobitków endeckich w Czeladzi

Niedzielne zebranie rolników w Czeladzi miało przebieg dość burzliwy, gdyż prócz spraw czysto rolniczych, omawiana była kwestja wyborów do rady miejskiej w Czeladzi. Zebrani uchwalili stworzyć ochronę pól przez zakaz pasania bydła i pilnowania zasiewów przez polowych. Bydło pasać będzie wolno na pastwiskach, przy czym od nieposiadających ziemi pobierane będą pewne opłaty. W sprawozdaniu z działalności zarządu podano do wiadomości rolników, iż tow. „Saturn” zniósł ogrodzenie z drogi na t. zw. „Chmielce”, przejazd drogą przy Nadmiarkach pod Przelajem. Duże zainteresowanie wśród rolników wzbudziły za powiedziane wybory do rady miejskiej. Dotąd rolnicy nie byli dostatecznie zdecydowani z jakim ugrupowaniem staną do urn wyborczych. Na niedawno odbytej konferencji przedstawiciele związku właścicieli nieruchomości wszystkich miast Zagłębia w Będzinie, uchwalono przyłączyć się do listy bez

partyjnego bloku pracy gospodarczej, która daje największą rękojmię obywateli.

W konferencji tej wziął również udział przedstawiciel rolników czeladzkich, solidaryzując się z podjętą uchwałą. Na zaproszenie zebranych z akcją przedwyborczą bezpartyjnego bloku pracy gospodarczej zapoznał rolników p. J. Sadowski.

Do referatu prelegenta większość odniosła się z należytą powagą, lecz nieliczna grupka opozycji z J. Nobisem i J. Nieszporkiem na czele wszczęła kłótnię, usiłując przy pomocy awantur zakłócić spokój na sali. Wybryki endeckiej napiętnował w należyty sposób p. Sadowski, a potem p. J. Lorek.

Zebrani wypowiedzieli się za przyłączeniem się do bezpartyjnego bloku pracy gospodarczej, przy czym upoważniono zarząd do delegowania przedstawiciela rolników do komitetu wyborczego w Czeladzi. Zawiedziona opozycja opuściła zebranie.

Co było przyczyną zabójstwa — niewiadomo, gdyż Stępniewski odmawia zeznań.

Na miejsce udała się policja, wezwano pogotowie ratunkowe. Lekarz pogotowia stwierdził śmiertelną ranę w głowę. Norberciakówna żyła jeszcze. Przewieziona do szpitala, w pół godziny, nie odzyskawszy przytomności, zmarła.

Co było przyczyną zabójstwa — niewiadomo, gdyż Stępniewski odmawia zeznań.

Śledztwo w tej niezwykłej i makabrycznej sprawie trwa w dalszym ciągu. Najbliższe dni przyniosą niewątpliwie dalsze szczegóły.

Średnia szkoła handlowa żeńska w Dąbrowie wprowadza w życie hasło w tym sensie, iż uczennice tej szkoły, prócz pobierania teoretycznej wiedzy handlowej, już w bm. rozpoczynają praktyki handlowe w sklepach, spółdzielniach i biurach. Trzeba podkreślić z uznaniem, iż sfery kupieckie w Dąbrowie zrozumiły ważność tych postulatów i uścisnęły się jak najprzykładniej do początku szkoły.

Stulaty, wybitnie życiowe, z radością przyjęły zwłaszcza szkoły zawodowe i niektóre z nich zaczęły je realizować.

Stulaty, wybitnie życiowe, z radością przyjęły zwłaszcza szkoły zawodowe i niektóre z nich zaczęły je realizować.

Żeńska szkoła handlowa w Dąbrowie

Nowa ustawa o ustroju szkolnictwa szczególną opieką otoczyła szkolnictwo zawodowe. Jest to rzecz zupełnie zrozumiała, ponieważ dobre postawione szkolnictwo zawodowe łączy się najściślej z ogólną polityką gospodarczą rządu.

Nowy ustrój szkolnictwa przynosi dwie niezwykle ważne ze stanowiska wychowawczego i państwowego zdobycze w programach szkolnych, mianowicie — oparcie całej nauki i wogóle wychowania na podstawie gospodarczej i zbliżenie nauczania do życia, czyli uprządkowanie nauczania. Te dwa ważne po-

Tragiczny wypadek na torze kolejowym w Zabkovicach

Mieszkaniec Radzymina, Karol Bąk przechodząc onegdaj wieczorem torem kolejowym w Zabkovicach dostał się pod kółka pociągu. Bąk doznał zwichnięcia nogi o-

raz ogólnych obrażeń ciała. Ofiarą tragicznego wypadku przewieziono do szpitala.

Stan jego zdrowia — bardzo ciężki.

WEZWANIE DO PEOWIAKÓW.

Zarząd koła powiatowego związku peowiaków powiatu będzińskiego zawiadamia peowiaków zamieszkałych w powiecie będzińskim, że w obchodzie święta konstytucji 3 maja peowiaci biorą udział w miejscach zamieszkania. Zarząd koła powiatowego ze sztan darem bierze udział w uroczystości w Sosnowcu. Komendanci placówek wydadzą stosowne zawiadomienia.

W związku z tem, komendy placówek Sosnowiec I i II-gi zzywają peowiaków (ki) zamieszkałych w Sosnowcu do wzięcia udziału w uroczystości i przybycia na zbiórkę w czwartek, 3 maja o godz. 9 rano do lokalu w seminarjum nauczycielskim przy ul. Wawel 1 w Sosnowcu.

— **Nowe władze zw. rezerwistów na Dębowej Górze.** Zarząd koła związku rezerwistów Dębowa Góra zawiadamia swych członków, że lokal związku mieści się przy ul. Tylnej 20 i czynny jest codziennie od godz. 17 — 22, w niedzielę i święta od 10 — 22. Zarząd koła został zatwierdzony przez zarząd powiatowy w składzie następującym: W. Szostak — prezes, T. Chmurzyński — wiceprezes, A. Sawa, J. Gęborski, A. Goc B. Lisowski i F. Czyż. Komendantem koła mianowano ppor. rez. J. Krzysztofczyka. Komisja rewizyjna: S. Męska, H. Moczarski, M. Dziedzic i W. Bielawski.

— **Związek podoficerów rezerwy na Dębowej Górze** zawiadamia swych członków, że dn. 3 bm. o godz. 8 rano punktualnie zwołuje zbiórkę, celem wzięcia udziału w święcie narodowym.

— **Zarząd koła P.C.K. w Niwce** zawiadamia wszystkich członków o zbiórce w dniu 3 maja o godz. 8 rano w lokalu własnym przy ul. 1 maja 22 w domu spółdzielni „Społem”.

— **Dzieci dla dzieci w Sosnowcu.** W ub. niedzielę w lokalu szkoły powszechnej im. Tadeusza Czackiego w Sosnowcu odbyło się przedstawienie, zorganizowane przez oddziały III b i IV b z inicjatywy wychowawczyń pp. Marii Sochackiej i Zofii Ankersteinówny, przy wydatnej pomocy ze strony pp. Anatola Zielińskiego oraz Kazimierza Skowrońskiego. Na program złożyły się deklamacje, djalogi oraz obrazki sceniczne pt. „Jak ja przedko czytam”, „Jak szła do nas wiosna” i „Przebudzenie różyczki”.

Dochód z imprezy przeznaczono na towarzystwo popierania budowy szkół powszechnych.

— **Wyjaśnienie.** W związku z naszą notatką pt. „Rozprawa nożowa na ul. Okrzei w Sosnowcu” dowiadujemy się, że zajście miało przebieg następujący: 13-letni Dyonizy Wacowski (Rybna 5) wyszedł na ulicę, gdzie podszedł do niego Franciszek Madej, żądając papierosa. Gdy Wacowski odmówił wówczas Madej zadał mu kilka pchnięć nożem. Wacowski leży w szpitalu i jak wynika z przebiegu zajścia żadna krwawa bójka nie miała miejsca, a Wacowski został napadnięty przez Madeja.

— **Straż ogniowa C. G. Schoen** obchodzi uroczyste rocznice konstytucji 3 maja i urządza w tym celu bezpłatną akademję, na którą złożą się odczyt prof. Lassoty i popisy muzyczne, chóralne i sekcji scenicznej. Akademja odbędzie się o godz. 19 w lokalu ligi katolickiej przy ul. Chemicznej 12.

— **Wystawa Zw. P.O.K. w Będzinie.** Staraniem związku pracy obywatelskiej kobiet w Będzinie (sekcja wytwórczości) otwarta zostanie w halach targowych (sklep nr. 30) wystawa i sprzedaż robót ręcznych.

Wystawa trwać będzie od 6 do 14 bm. Na wystawie będzie można tanio na być i zobaczyć wiele pięknych rzeczy.

— **Komenda Obwodu Legjonu Młodych w Będzinie** zawiadamia, że zebrała ogólną sekcję Będzin odbywają się w środy, zaś kandydackie w piątki każdego tygodnia o godzinie 19, w lokalu przy ul. Kościuszki 16.

— **Radcowie m. Będzina** zapominają o posiedzeniach. Posiedzenie rady komisarycznej w Będzinie, które miało się odbyć w ub. poniedziałek zostało z powodu braku quorum odwołane.

TRZY ZAMACHY SAMOBÓJCZE W ZAGŁĘBIU.

Znów mamy do zanotowania trzy zamachy samobójcze w Zagłębiu. Pierwszy miał miejsce w Sosnowcu

29-letnia Chendla Grossmanowa, w celu samobójczym, napila się esencji octowej. Przewieziono ją do szpitala. Powodem rozpaczliwego kroku były nieporozumienia rodzinne

W Będzinie na ul. 1 maja otrula się strychniną 44-letnia Urszula Dąbrowska, służąca. Denatka zmarła w drodze do szpitala.

Trzeci wypadek samobójczy miał miejsce w komisariacie w Sosnowcu. Do komisariatu w Sosnowcu przywioziona została prostytutka, Róża Zilberfeinig, która wyciągnęła z torebki żyłkę i poderżnęła sobie nią żyły u rąk. Przewieziono ją do szpitala.

Z Zawiercia

(z) Nowy przewodniczący głównej komisji wyborczej. Wobec zrzeczenia się sędziego p. Ostrowskiego przewodniczącym głównej komisji wyborczej w Zawierciu mianowany został kierownik miejscowego urzędu skarbowego p. L. Sala.

Z Olkusza

POŁAMAŁ SIĘ TRZE RĘCE.

W Przegim powiatu olkuskiego, 23-letni Jan Kozłowski na tle sporu o majątek w tak nieludzki sposób pobił swą siostrę, iż połamał jej kiem ręce.

Bestjałskiego brata osadzono w więzieniu, gdzie przebędzie z wyroku sądu okręgowego sześć miesięcy.

(ol) Walne zebranie straży. Pod przewodnictwem komisarza ziemskiego w Olkuszu p. Ciszewskiego, odbyło się walne zebranie straży ochotniczej miejskiej w Olkuszu. Po sprawozdaniach i udzieleniu zarządowi absolutorjum, uzupełniono skład zarządu następującymi osobami: pp. Janem Stachurskim, Józefem Świątkiem — (obydwaj ponownie) i R. Rosiakiem. Pozatem inni członkowie, wskutek niewygaśnięcia mandatów, pozostali nadal w zarządzie prezesem którego jest p. sędzia Sendra.

Bohaterski czyn 11-letniego chłopca

Onegdaj, wskutek nieostrożności wpadł do rzeki Białej Przemysław pod Sławkowem, 5-letni Czesław Słezak, z Bukowna. Równieśnicy Czesława ze strachu poczęli uciekać. Widząc zdaleka wypadek chłopca, którego warki prąd wody uniósł dość daleko, 11-letni Kazimierz Kaczmarzyk, uczeń IV od-

działu szkoły powszechnej w Sławkowie bez namysłu wskoczył do wody dość głębokiej i uratował nieprzytomnego już Słezaka.

Na brzegu sam b. wyczerpany przyprowadził do przytomności nie doszłego topielca i oddał matce, która na wieść o wypadku przybiegła nad rzekę.

Zabójstwo w Zawierciu

20-letni Józef Dusza, zamieszkały w Zawierciu przy ul. Gęsiej 3, idąc ul. Hulczyńskiego na Argentynie zaczepiony został przez jednego z mieszkańców Argentyny, niejako go Kowalika Franciszka (Wencka 44), liczącego około 20 lat i który zażądał od Duszy pieniędzy na wódkę.

Zaskoczony tak bezczelnym żądaniem Dusza w sposób dość ostry odmówił. Wówczas Kowalik uderzył go tempem narzędziem w głowę, tak że ten przewrócił się na ziemię i począł wzywać pomocy. Rozścieczony wtedy Kowalik nie zważając na krzyki leżącego na ziemi

Duszy, dobył noża i zadał mu głęboką ranę w obojczyk i zbiegł. Sąsiedzi natychmiast zawiadomili o wypadku tym policję oraz lekarza. W krótkim czasie przybyły lekarz stwierdził niestety już tylko zgon Duszy, albowiem otrzymawszy on głęboką ranę w kilka minut w strasznych męczarniach wyzionął ducha. Przybyłej zaś na miejsce wypadku policji udało się ująć Kowalika.

Potworne to zabójstwo wywołało na całej Argentynie wstrząsające wrażenie, tembardziej, że Dusza cieszył się wśród swoich znajomych jaknajlepszą opinią, zaś zabójca Kowalik znany był jako awanturnik.

Krewki kamienicznik

pobił techników miejskich w Sosnowcu

Sąd skazał go na 6 miesięcy więzienia

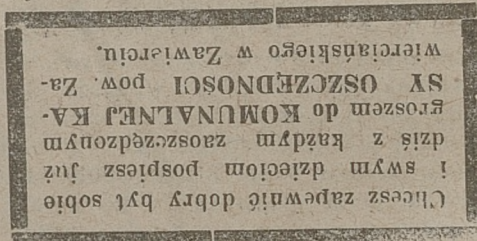
Przedmiotem wczorajszej rozprawy w sosnowieckim sądzie okręgowym było pytanie, jakie miało miejsce w sprawie Bernarda Będkowskiego przy ul. Dolnej 12 w Sosnowcu.

Będkowski wybudował na swym placu nową nieruchomość bez zezwolenia władz budowlanych magistratu, przeto technicy budowlani magistratu otrzymali nakaz zniesienia przy pomocy robotników wybudowanej nieruchomości.

Kiedy przystąpiono do rozbiórki Bernard Będkowski i jego 18-letni syn, Tadeusz rzucili się na techników Stanisława Szyllera i Grzegorza Pitowieckiego i mocno ich poturbowali.

Rozprawa zakończyła się skazaniem Tadeusza Będkowskiego na sześć miesięcy więzienia z zawieszeniem kary na lat dwa oraz Bernarda Będkowskiego na sześć miesięcy bezwzględnej więzienia.

Wobec zapowiedzianej apelacji przez Będkowskich, sprawa będzie niebawem przedmiotem rozważań sądu apelacyjnego w Warszawie.

SPORT i WYCHOWANIE FIZYCZNE

ŚWIĘTO WF. I PW. W ZAGŁĘBIU.

W Będzinie odbyło się posiedzenie komitetu powiatowego WF. i PW. w sprawie święta WF. i PW. w Zagłębiu.

Na zebraniu postanowiono, że święto odbędzie się w Dąbrowie w dniu 20 bm. tj. w pierwszy dzień Zielonych Świąt.

Jednocześnie w dniu tym otwarty zostanie uroczyście basen pływacki w Dąbrowie.

PARZNIEWSKI I LESIAKOWSKI (STRZAŁA SOSNOWIEC) STAJĄ DO BIEGU NARODOWEGO W WARSZAWIE.

W biegu narodowym, który odbędzie się w dn. 3 bm. w Warszawie na dystansie 8 klm. Zagłębie reprezentowane będzie przez zawodników STS. „Strzała“ w Sosnowcu, najlepszych długodystansowców Zagłębia: Parzniewskiego i Lesiakowskiego.

× **Zagłębie — Ruch.** W dniu 3 bm. odbędą się na boisku miejskim w Dąbrowie, o godz. 11 przedpołudniem zawody o mistrzostwo A kl. między „Zagłębiem“ a „Ruchem“.

Zawody te przesunięte zostały z dnia 6 bm.

× **W sprawie boiska „Zagłębianki“.** W Będzinie odbyło się posiedzenie specjalnej komisji w sprawie budowy boiska „Zagłębianki“.

Komisja orzekła, że budowa może być nadal prowadzona i w planach robot poczyniono tylko nieznaczne zmiany.

× **Zamorska podróż polskich pięściarzy.** W czwartek wyjeżdża do Ameryki przez Gdynię polska reprezentacja tokserska udająca się do Chicago na mecz Polska — Ameryka w dniu 18 bm.

Skład drużyny polskiej ustalony na nocnym posiedzeniu w niedzielę przedstawia się następująco: Rothle, Rogalski, Kajnar, Sipiński, Chmielewski, Majchrzycki, Karpiński i Pilat.

Oglašzajcie się w „Expresie Zagłębia“.

Mydło Bebe Siofmana idealne dla dzieci i dorosłych

— Nie rozumiem pana... Jakim sposobem może to odemnie zależeć?

— Od pana, a głównie od obietnicy, jaką mi pan uczynił i mam przekonanie, że dotrzyma...

— O jakiej obietnicy mówi pan, panie sędzio?

— Zaraz panu wytłumaczę... — Panowie Roncerny i de Beuil ofiarowali za pana kaucję moralną... i żądali tymczasowego uwolnienia.

Lucjan był wzruszony. — Więc ci panowie nie uważają mnie za winnego, skoro ręczą za mnie honorem?..

— Winnym jest pan w oczach prawa — odparł sędzia — to nie ulega kwestji, lecz można znaleźć okoliczności łagodzące... Otóż panowie ci żądają tymczasowej wolności dla pana, aż do dnia wytoczenia sprawy pańskiej przed sąd, gdyż musi to nastąpić ponieważ skarżąca nie odstąpi od skargi swojej...

— O! ta kobieta! ta kobieta!.. — jęknął Lucjan.

— Spokojny panie! zimnej krwi!.. niech ci żadna myśl zemsty do głę-

wy nie przychodzi!.. Powinieneś zwycięsko wyjść z tej walki! Daję panu zatem tę wolność czasowo...

— O pani!.. — zawołał Lucjan, składając ręce, i ze łzami w oczach.

— Tak, lecz pod warunkiem, że nie będzie pan starał się uciec z Paryża i na wezwanie stanie przed sądem...

— Ja miałbym uciekać!.. Nie, panie... ja chcę, aby sąd słyszał to, co powiem!.. Przysięgam wobec Boga, który nas słyszy, że nie opuścę Paryża.

— Wierzę panu, lecz jeden jeszcze warunek... Aż do dnia stawienia się przed sądem, nie ruszy się pan bez mego upoważnienia z willi Petit-Bry, gdzie hrabia Roncerny ofiaruje ci gościnność.

— Lecz moja matka, która płacze za mną... przecie muszę iść do niej!.. Nie wiem nawet, czy zdrowa... czyż mogę ją opuścić?

— Po koniecznych odwiedzinach w Paryżu — rzekł sędzia wzruszony — będziesz pan mieszkał w willi Petit-Bry.

— Będę posłuszny.
— Nie nie przedsięwzięcie pan przeciw tym, co cię oskarżyli... nie, rozumie pan? Wolność jest dana pod tym warunkiem.

— Uczynię wszystko, czego pan żąda.

— Przysięgnie pan?

— Przysięgam... Czy już wszystko?

— Nie jeszcze... Nie będzie się pan starał ani widzieć, ani mówić z panną Heleną Tordier.

Lucjan schwył się za głowę.

— Niepodobieństwa żąda pan odemnie... Helena to moje życie, moje szczęście, moje wszystko! Bez niej świat dla mnie nie istnieje... Pozwoli pan zobaczyć ją choć na minutę... na sekundę...

Sędzia zdawał się wahać. Młodzieniec mówił dalej z uniesieniem:

— O niech pan pozwoli!.. Będę spokojny, będę silny, choćby nawet najstraszniejsze ciocy mnie spotkały, przysięgam panu!..

Sędzia milczał; bał się dać zezwolenie na to, a czuł, że zakaz jego nie będzie uszanowany.

Nareszcie przerwał milczenie:

— Jutro będzie pan wolny — rzekł. — Są jeszcze niektóre formalności...

— Będę cierpliwy... choć to długo czekać do jutra. A jednak dziękuję panu, z głębi serca dziękuję...

Sędzia wziął z biurka dwa bilety bankowe i podał Lucjanowi.

— Te pieniądze do mnie nie należą — rzekł młodzieniec.

— Pan Gaston de Beuil kazał je panu oddać.

Lucjan się zachnął.

— Jako pożyczkę... — dodał sędzia. — odda mu pan później... wierz mi pan, żebyś go obraził...

— Przyjmuję zatem i dziękuję panu, że raczył pan być pośrednikiem pomiędzy mną i panem de Beuil.

Sędzia zadzwonił, weszli żandarmi i odprowadzili Lucjana do więzienia.

Sędzia zwrócił się do agenta, który zdjął już niebieskie okulary.

— Przypatrzyłeś się dobrze, panie Challet, młodemu człowiekowi?

— Tak, panie, poznam go wszędzie.

— Co myślisz o nim?

— Myślę, że popełnił czyn przeciwny prawu, lecz muszą tam być okoliczności łagodzące, albowiem jest to na pewno chłopiec uczciwy, prawy i bardzo uczuciowy!

— Jutro po ósmej zrana wypuszcza z Mazas tego młodzieńca; będziesz go pan miał na oku, krok w krok będzie pan za nim chodził, doświadczy pan, że udaje się do Petit-Bry, do willi hrabiego Roncerny.

— Dla pewności będę mu jutro towarzyszył wszędzie, ma się rozumieć, żeby się tego nie domyślił...

W sprawie świadczeń drogowych w naturze

Ministerjum spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerjum skarbu wydało wyjaśnienia w sprawie procedury, jaką stosować należy przy wymiarze świadczeń drogowych w naturze.

Gminy, wprowadzające świadczenia drogowe w naturze, powinny ustalić w złotych ogólną wartość robocizny, potrzebnej do wykonania w danym roku robót na drogach gminnych; ustalenie tej kwoty powinno być oparte na prawidłowo i szczegółowo opracowanych kosztorysach projektowanych robót. Określoną w ten sposób wartość robocizny szarwarkowej należy następnie podzielić pomiędzy płatników podatków bezpośrednich, w stosunku do wysokości płaconych przez nich podatków, przyczem do płatników tych należy zaliczyć również zarządy lasów państwowych.

Płatników, nie posiadających własnych środków przewozowych względnie ustawowo zwolnionych od dostarczania tych środków, można pociągnąć do świadczeń robocizny jedynie w dniówkach pieszych, względnie do uiszczenia wartości tej robocizny w gotówce.

Za obopólną zgodą może płatnik przypadające na niego świadczenia uiszczać w materiałach, np. zarządy lasów państwowych w materiałach drewnianych.

— 000 —

Posiedzenie państwowej rady naczelnej zdrowia

W dniu 30 ub. m. odbyło się w ministerjum opieki społecznej posiedzenie plenarne państwowej naczelnej rady zdrowia. Obradom przewodniczył podsekretarz stanu dr. Eugenjusz Piestrzyński.

Na posiedzeniu tem państwowa naczelna rada zdrowia zaopiniowała projekty ustaw o opiece nad osobami psychicznie choremi oraz o ziołach leczniczych. Ponadto rada wysłuchała sprawozdań poszczególnych swych sekcji.

— 000 —

Organizacja oddziałów lotniczych policji państwowej

W komendzie głównej policji państwowej opracowywany jest obecnie projekt organizacji oddziałów lotniczych policji.

Praca ta podjęta została w związku z uwidoczniającą się coraz bardziej potrzebą zorganizowania specjalnych oddziałów policyjnych, których zadaniem byłaby kontrola rozwijającego się ruchu lotniczego.

Projekt przewiduje przepisy normujące zasady organizacyjne oddziałów lotniczych policji państwowej, oraz szczegółową instrukcję ustalającą technikę sprawozdania nadzoru lotniczego.

— 000 —

Kongres międzynarodowy lekarzy automobilistów

W dniach od 20 do 24 marca rb. odbędzie się w Utrechcie (Holandia) międzynarodowy kongres lekarzy automobilistów. W programie znajdują się m. in. takie punkty: 1) udzielanie automobilistom lekarzy pierwszeństwa na szosach oraz zmniejszenie podatków od wozów należących do lekarzy — praktyków, 2) organizacja pierwszej nagłej pomocy lekarskiej w związku z automobilizmem, 3) zmniejszenie ogólnych kosztów eksploatacyjnych aut dla służby sanitarnej, etc. etc. Automobilizm zagranicą nie obciążony fiskalizmem, nie uważany za luksus, stał się środkiem użyteczności publicznej.

TYGODNIOWY

DODATEK

DLA

DZIECI

Przykrość zasłużona

Rodzice Lusi przeprowadzili się ze szcuplego mieszkania do domku własnego, zbudowanego za pieniądze, oszczędzone przez długie lata.

Gdy więc zbliżał się dzień imienin Lusi, ojciec zwrócił się do niej:

— Dotąd nie przyjmowałaś u siebie koleżanek, choć u niejedynej bywałaś z okazji różnych uroczystości. Teraz, skoro posiadamy większe mieszkanie, musisz się odzwajemnić. Zaproś więc na imieniny zwłaszcza te, z którymi kolegujesz się od klasy przygotowawczej. Urządź wam słodkie przyjęcie.

Uszczęśliwiona Lusia skwapliwie skorzystała z propozycji ojca.

Przyjęcie było wspaniałe. Gości podejmowano rozmaitemi smakolymi. Nie brakło nawet pysznych lodów.

Gdy po kilku godzinach milej zabawy koleżanki miały się rozejść, Lusia rzekła do nich:

— Chodźcie za mną! Zaprowadzę was do mojego pokoiku. Wprawdzie to kliteczka, ale przekonacie się same, jaka miłutka!

Istotnie pokoik był mały, ale jasny, śliczny, czyściutki! Zawierał jedynie najniezbędniejsze mebelki, w rogu zaś stała etażerka z książkami.

— Ile ty masz tych książek! — zawołały dziewczątka i, podeszły do etażerki, zaczęły je oglądać.

Po chwili posypały się okrzyki: — Ależ to moja książka! Ileż ja się tej naszukajam! A ta skąd się tu wzięła?

Pensy wypieków wystąpiły na twarz Lusi.

Okazała się, że większość tych książek stanowiły książki pożyczone przez Lusię, lecz tak dawno, że właścicielki zdołały pozapominać.

Pierchła wesołość. Koleżanki szybko żegnały się z Lusią i wychodziły jedna za drugą, a każda niosła książkę lub kilka książek, stawiących jej własność.

Gdy wkrótce po odejściu gości matka weszła do pokoiku Lusi, zastała ją szlochającą. Szerzeż zaniepokojona, zapytała o powód gorzkich łez.

— Samaś sobie winna, Lusi! Żadnych pożyczek nie należy zaciągać, jeśli się zaś zaciągnęło, trzeba oddać jak najrychlej!

— Ależ, mamusi! To były książki!

— Jakaż to różnica, moje dziec-

ko? Każdy przedmiot posiada wartość narówni z pieniędzi. Dług jest zawsze długiem, cudza własność jest zawsze własnością cudzą, o której zwrocie winno się samemu

pamiętać. No! Uspokój się! Przeprasz koleżanki i wszystko pójdzie w zapomnienie. Przykrość zaś doznana, zresztą zasłużona, uleczy cię napewno z wady nazawsze!

Chcę lecieć samolotem

*Samolotem lecieć chcę
Choćby na kraj świata
Gonić myśl za myślą mą
Dumać całe lata*

*W samolocie marzyć, śnić
Jakżeś to przyjemnie
Tam w przestworzu sobą być
Tak się słodko drzemie*

*W locie nową gwiazdą lśnić
Wciąż kierować sterem
Ach! lotnikiem tylko być
Fruwać w polu szczerem.*

*Samolotem lecieć chcę
Choćby na kraj świata
Gonić myśl za myślą mą
Dumać całe lata.*

B. Taubówna
ucz. oddz. VII szkoły powszechnej
8 im. M. Konopnickiej w Będzinie.

Łamigłówka sylabowa

ulożyła Wiesia Ciszówna, Będzin
Sielecka 93.

Z podanych niżej sylab ułożyć 27 wyrazów, których pierwsze litery czytane z góry na dół tworzą triumfalny okrzyk historyczny.

Sylaby: Te — wi — ze — y — ter — ig — sa — tal — al — wi — i — we — o — ma — el — tu — ma — an — ja — we — no — i — wi — am — szo — se — ko — aa — niem — y — lin — mos — kwa — fir — pen — la — ba — lja — wro — dwi — lo — twer — la — nel — py — zu — ry — ce — ma — ste — na — per — na — nów — do — sa — cław — drom — ga — pja — chow — tra — wjusz — darz — wicz — ra — cy — nik — zja — dor — ski

ZNACZENIE WYRAZÓW.

1) Inaczej ganek wysadzony krzewami, 2) Słynny wodospad Finlandji, 3) Wulkan, 4) Góry Europy Zachodniej, 5) Podziemne przejście, 6) Marszałek sejmu w 1792 r., 7) Największy port Europy, 8) Imię żeńskie, 9) Inaczej tor kołarski, 10) Miasto, 11) Rzeka, 12) Poseł reprezentujący mocarstwo, 13) Imię żeńskie, 14) Miejscowość pod Warszawą, 15) Genjalny kompozytor polski, 16) Lekki materiał, 17) Samogłoska, 18) Rzeka, 19) Naczynie utrzymujące ciepło, 20) Genjalny astronom, 21) Imię męskie, 22) Rzeka w Niemczech, 23) Miasto nad Wolgą, 24) Stolica Estonji, 25) Rzeka w Lotwie, 26) Głośny pisarz patryjota, 27) Samogłoska.

Doboszu, bij do apelu!

„GRUNWALD”

Oryginalne rozwiązanie łamigłówek „Grunwald” pisane wierszem nadeślała Maryla Kozak z Kolczogłówek.

Od samego już rana
Wyczekuję sama
„Dodatku dla dzieci”
Który co środek leci
Pod mą strzechą rodzinną,
Tak nie bardzo słynną.
Co też znowu za zagadki
I inne mile szaradki
Znajdę do rozwiązania
I co będzie do czytania.
Mam rozwiązać szaradę
Gazetkę przed sobą kładę
I powoli rozwiązuje
Z mej głowy ją wykuje
A więc Gdynia to port morski
Rozwija nasz handel morski.
Rozsyła wieści radjostacja Raszyn
Wśród drutu telefonów i maszyn.
Urugwaj amerykańska kraina
Dużo herbaty, mało wina.
Afrykański Niger płynie
Nawadnia góry i pustynie.
Witold — to litewski książę
Miły kontakt z Polską wiąże.
A co dalej, u kata
Australja, — to część świata.
Londyn, to angielska stolica
Swą potęgą świat zachwycę
Szkoła rolnicza, — Dublin
Kształci nasz lud ukochany.
Zaś z pierwszych liter szpalt
Wyjdzie historyczny Grunwald,
Gdzie Krzyżaków Jagiello
Nasiekl, nabił też niemalo.

— 000 —

Nagrodę za rozwiązanie łamigłówek „Grunwald” i „Trzeci Maj” w postaci miesięcznej prenumeraty „Expresu Zagłębia” otrzymał Zdzisław Cichy, Sosnowiec, ul. Klimontowska 16.

POKOST

szybkoschnący, FARBY,
lakiery i pendzle poleca po cenach
najniższych Skład Apteczny

MONETA

Dąbrowa Górna, ul. Sobieskiego 29

Do akt Nr. Km 483/33.

OBWIESZCZENIE
o licytacji nieruchomości

Komornik Sądu Grodzkiego w Dąbrowie Górniczej II-go rewiru Jan Duda zam. w Dąbrowie Górniczej przy ul. Sienkiewicza Nr. 11, na zasadzie art. 679 K. P. C. obwieszcza: że na żądanie Gwarectwa „Hrabia Renard“ Kop. Węgla i Zakładów Przemysłowych w Sosnowcu odbędzie się w I terminie sprzedaż z publicznej licytacji na mocy tytułu wykonawczego Sądu Grodzkiego w Sosnowcu z dnia 24. II. 1933 r. z Nr. C. 2517/32 w drodze działów osady włościańskiej zapisanej w tabeli likwidacyjnej pod Nr. 85/83 położonej we wsi i Gminie Zagórze, pow. będzińskiego w okręgu Sądu Grodzkiego w Sosnowcu, obecnie przydzielonej do m. Sosnowca składającej się z działki gruntu ornego, nieobsianego wykazanego na planie w odrzynie, do akt dołączonych, sporządzonych przez mierniczego przysięgłego Łaskiewicza z dnia 16. IV. 1931 r. Nr. dz. 443/4, ogólnej przestrzeni 2 ha. 4469 m² położonego w granicach od północy z gruntem Gwarectwa Hrabia Renard, od południa z osadą Szczepana Mazura, i gruntem Towarzystwa Sosnowieckiego, od zachodu szosą wiodącą od Zagórze do Bedzina i od zachodu z gruntem T-wa Sosnowieckiego.

Nieruchomość ta stanowi własność Gwarectwa „Hrabia Renard“ w 139/168 częściach, zaś pozostałe 31/168 części należą do następujących nieletnich spadkobierców, Otylii, Stanisława, Józefa Dudków po 1/168 części, Stanisława, Kazimierza, Janiny Dudek po 1/84 części i do Anieli z Dudków Zygulowej w 22/168 częściach tej nieruchomości. Działek ten pochodzący z osady włościańskiej niema urzędzonej księgi hipotecznej.

2) Licytacja odbędzie się w dniu 9 czerwca 1934 roku o godzinie 10 rano w sali posiedzeń Sądu Grodzkiego w Sosnowcu.

3) Wyżej pomieniona nieruchomość została oszacowana przez biegłych na sumę 57706 zł. (pięćdziesiąt siedem tysięcy siedemset sześć złotych) i licytacja rozpocznie się od ceny wywołania t. j. od kwoty 43279,50 zł. (czterdzieści trzy tysiące dwieście siedemdziesiąt dziewięć złotych 50 groszy).

4) Licytant przystępujący do przetargu, winien złożyć rekojmię w gotówce w kwocie zł. 5770,60 gr. (pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt złotych 60 gr.) albo w takich papierach wartościowych, bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których można umieszczać fundusze małoletnich i że papiery wartościowe przyjęte będą do obliczenia w wartości 3/4 części ceny giełdowej.

5) Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

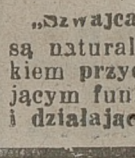
6) Ze prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu nakazujące zawieszenie egzekucji.

7) Ze w ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny ósmej do osiemnastej, akta zaś postępowania egzekucyjnego z dokładnym opisem nieruchomości z dnia 18 kwietnia 1934 roku można przeglądać w kancelarii Sądu Grodzkiego w Sosnowcu.

Komornik JAN DUDA.

„Szwajcarskie Gorzkie Ziola“ (z marką Kozak) są stosowane przy chorobach żołądka, kiszki, obstrukcji i kamieni żółciowych.

„Szwajcarskie Gorzkie Ziola“ są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje organów trawienia i działającym przeciwko otyłości.

Dzisiaj i dni następnie!

Rewelacyjne arcydzieło kinematografii, osnute na tle oszalałymi przygodami erotycznymi najsłynniejszego awanturnika i uwodziciela XVIII w.

Koronny arcyutwór 1934 r. pt.

CASANOWA

w roli tytułowej Iwan Mozzuchin w otoczeniu najpiękniejszych kobiet X Muzy.

Tak fenomenalnego filmu jak ten, dotąd nie stworzono!

Nadprogram Tygodni Paramountu.

Wkrótce „CSIBI“.

DZIS!

Porywający, niesamowity dramat pt.

„HOMUNCULUS“

(6 GODZIN ŻYCIA).

W rolach gł.: John Boles, Mirjam Jordan, Warner Baxter.

GROZA! SENSACJA! NAPIĘCIE!

Wkrótce: Potężny film Polski pt. „HANKA“ (Cztery czarne).

Dzisiaj premiera!

Bohaterka CSIBI roztrzępiona szelmka Franciszka Gaal w pikantnej komedji pt.

Skandal w Budapeszcie

w pozostałych rolach: kapitalny Szoke Szakall i pocieszny Huszar Puff!

Coctail pieniający się humorem i werwą!

Nadprogram: Aktualny Tygodnik Foxa.

Początek o godz. 6 wiecz.

W piątek, sobotę i niedzielę passe - partout nieważne.

Nic tak nie zdobi Pań, jak piękna i czysta cera
To potęguję powab i uwydatnia wygląd młodzieńczy
Tysiące Pań zawdzięcza wyzbycie się piegów, plam, stosując

Krem i mydło „LACTOLIN“

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE.

Km. 107/34 r.

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Grodzkiego w Olkuszu na mocy art. 604 K. P. C. obwieszcza, że w dniu 8 maja 1934 r. od godz. 10 rano w Olkuszu przy ul. 3-go Maja Nr. 39 odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytację nieruchomości, a mianowicie: 1) kredensu dębowego, 2) otomany, krytej pluszem, umywalni fornirowanej z lustrem i 3) garnituru meblowego, j. kanapki, 4-ch foteli i stolika, oszacowanych na łączną sumę 550 zł. przy czym licytacja rozpocznie się od 2/5 części ceny oszacowania.

Ruchomości można przeglądać w dniu i miejscu licytacji w czasie wyżej podanym.

Olkusz, dnia 26 kwietnia 1934 r.
KOMORNIK
(podpis nieczytelny)

LECZNICA

chor. wenerycznych i skór. „Pomoc“

Sosnowiec, Sienkiewicza 17-a

Czynna: 10 - 114 - 7 pp., w święta: 11 - 1

Wizyta 5 złotych.

Motonin-Motor

USMIERZA BÓLE
ARTRETYCZNE I REUMATYCZNE.

PROSZEK z „KOGUTKIEM“ (MIGRENO-NEVROSIN)

USUWA NAJUPORCZYWSZY

BÓL GŁOWY

MIGRENE, NEURALGJE

BÓLE ZĘBÓW,

GRYPE, PRZEZIĘBIENIA

BÓLE ARTRETYCZNE,

STAWOWE, KOSTNE i T.P.

PROSZKI TE WYRABIAMY I W POSTACI TABLETEK.

ŻĄDĄCIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW „KOGUTKIEM“

KASZEL CHRYPKĘ
DUSZNOŚĆ
BÓLE GARDŁA

USUWAJA
PASTYLKI BELGIJSKIE

APTEKA MŁOĞASECKIEGO
W WARSZAWIE, UL. FLETY 10
Sprzedają apteki i zakłady apteczne.

NIE EKSPERYMENTUJ
LEcz ZADAJ

„OLLA“
PREZERWATYWY

GILZY-DOBRE, TANIE, ZDROWE

PASCHALSKIEGO
„KRYZYSOWE“
5 i 10 GR. PUDEŁKO

KATOL ZABIJA
OWADY
ROBACTWO

JAPONSKI

DROBNE OGŁOSZENIA
W „Expresie Zagłębia“
mają zawsze niezawodny skutek.

DROBNE OGŁOSZENIA
POSADY, PRACE

POSZUKUJE się freblanki do prowadzenia przedszkola. Podania zaopatrzone dokumentami należy składać u p. Koniecznej — Sosnowiec, Warszawska 16, I p. od godz. 13 — 15. Reflektuje się na siły miejscowe.

POTRZEBNA inteligentna dziewczyna do pomocy w domu, znająca szyć. Wiadomość „Expres Zagłębia“ w Dąbrowie.

POTRZEBNA osoba młoda inteligentna, skromnych wymagań do wychowania trzeczmięsiecznego dziecka. Adres poda administracja.

POTRZEBNA ondulatorka do zakładu fryzjerskiego. Sosnowiec ul. Perla 2 Skotnicki.

POTRZEBNA sklepowa za kaucją. Niwka, 1-go Maja 32 Krasnokucka Ju. Ija

LOKALE

POSZUKUJE 3 pokojowe mieszkanie z łazienką i ubikacjami w nowym domu o ile możliwości w centrum miasta Sosnowca. Łaskawe zgłoszenia wraz z podaniem warunków proszę składać do Administracji pod „J. C. 52“.

KUPNO I SPRZEDAŻ

KUPIĆ rower używany w dobrym stanie. Wiadomość Strzemieszyce portjerna fabryki „Strem“.

W nowootwartej kwaciarni przy ul. 1-go Maja 6 Br-ci Serwecińskich moż na kupić po cenach niskich kwiaty doniezkowe, koszyzki, oraz wieńce gustowne, zrobione przez byłą pracown. kwaciarni „Chryzantema“ oraz także świeże szparagi i inne warzywa, nasion, nawozy sztuczne.

ZGUBIONE DOKUMENTY

WIELA zgubił legitymację społeczną w Olkuszu, która unieważnia.

SZNAJDER FRANCISZEK zgubił legitymację bezrobotnego wydaną w Będzinie.

MITELMANOWI RUBINOWI skradziono dowód osobisty, wydany przez magistrat miasta Dąbrowy Górni., oraz książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Będzin.

GREGORSKI JULJAN zgubił dowód osobisty, wydany przez starostwo olkuskie, który unieważnia.

ROŻNE

Wzrostem ojca swojego Konstantego Kozaka z Czeladzi do zwrotu 2 weksli na 1200 zł. z wystawienia Teofila Trojaka, które dałem mu do przechowania. Zwrotu oczekuję do dnia 5 maja 1934 r., po tym zaś terminie zmuszona będę wystąpić na drogę sądową. Stanisława z Kozaków Nowacka.

ZGUBIONO dwa planiki gruntowe. Łaskawy znalazca zwróci za wynagrodzeniem „Expres“ Będzin.